

Analyse: Kommunerne prioriterer vejledning højt

I efteråret 2023 undersøgte KL kommunernes vejledningstilbud med to undersøgelser. På denne side kan du læse om resultaterne af begge undersøgelser. Den første undersøgelse er et survey om kommunernes vejledningsindsats på de forskellige typer af vejledning. Den anden undersøgelse er interviews med elever i 9. og 10. klasse. Surveyet blev udsendt til alle kommuner, mens der blev gennemført ni interviews i fem kommuner.

Resultaterne af surveyundersøgelsen viser:

- At kommunernes vejledningstilbud i grundskolen generelt er fyldestgørende og i mange kommuner ligger på mere end 10 timer pr. skoleår på 8. og 9. årgang.
- At Kommunerne prioriterer særligt den kollektive vejledning til alle elever, men også rigtig mange kommuner har tilbud om individuel vejledning til alle elever på 8. og 9. årgang – det vil sige også elever, der er vurderet parat til en ungdomsuddannelse.
- At tilbud om obligatorisk erhvervspraktik er ganske udbredt og tilbydes i 2 ud af 3 af de deltagende kommuner.

Resultaterne af interviews med elever viser:

- At den kollektive vejledning gerne må præsentere mange forskellige uddannelser, og at den skal indeholde leg og aktiviteter, der er fælles for hele klassen.
- at eleverne oplever, at vejledning styrker fællesskabet i klassen og gør det nemmere at tale med sine venner om valg af uddannelse.
- At erhvervspraktik og brobygning har været et vigtigt element i afklaring og valg af uddannelse, og at aktiviteterne har været afgørende for, at eleverne oplever at kunne træffe et valg om uddannelse på et oplyst grundlag.
- At elever på de såkaldte erhvervslinjer oplever den ekstra praktik og brobygning som en nødvendig pause fra den ordinære skolegang, der motiverer dem til at møde i skole og deltage i undervisning på skolen.

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

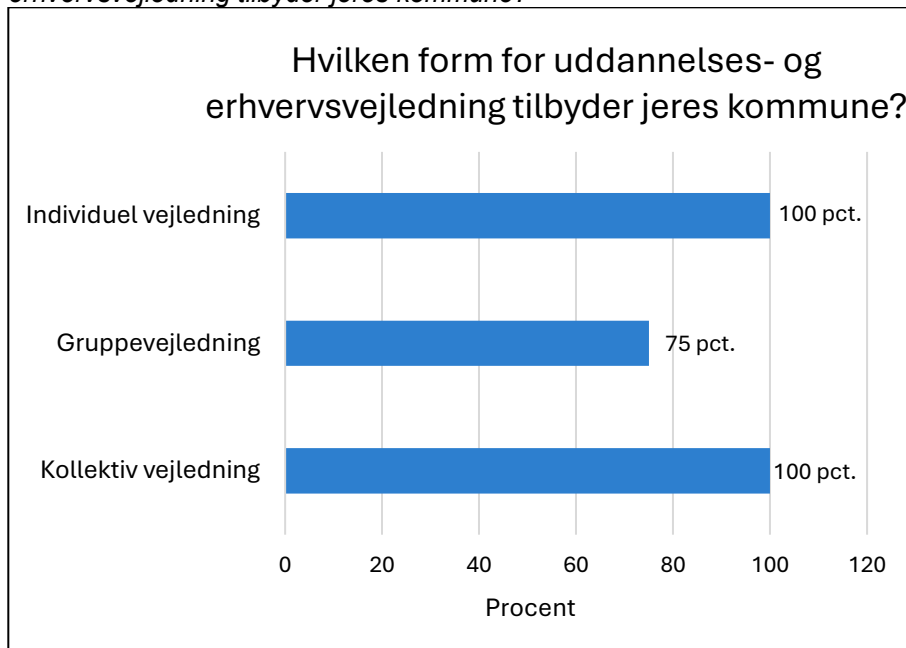
Survey om vejledning i grundskolen

Surveyet afdækker flere elementer i kommunernes vejledningstilbud, bl.a. typer og omfang af vejledning samt antallet af vejledningsaktiviteter, herunder erhvervspraktik, som elever i udskolingen modtager. De følgende afsnit vil præsentere svar vedrørende kollektiv vejledning, gruppevejledning, individuel vejledning og erhvervspraktik.

Typer af vejledning

Figur 1 viser hvilke typer vejledning kommunerne tilbyder. Resultaterne viser, at der i alle kommuner tilbydes kollektiv vejledning til elever på 7. – 10. årgang. Det samme gælder individuel vejledning mens 75 pct. af kommunerne tilbyder gruppevejledning.

Figur 1: Resultater af spørgsmålet "Hvilken form for uddannelses- og erhvervsvejledning tilbyder jeres kommune?"

Kollektiv vejledning prioriteres højt – særligt på 8. og 9. årgang

Den kollektive vejledning er obligatorisk for alle elever på 8. og 9. årgang og har til formål at forberede den enkelte elev på at vælge en ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Kollektiv vejledning foregår klassevis og består bl.a. af introduktion til forskellige uddannelsesmuligheder og optagelse.dk samt refleksion med klassekammerater om uddannelsesvalg.

Den kollektive vejledning i grundskolen fylder mest på 8. og 9. årgang, idet den kollektive vejledning i mange kommuner prioriteres rigtig højt på 8. årgang. Således svarer 41 pct. af kommunerne, at eleverne på 8. årgang modtager op til 10 timers vejledning i løbet af skoleåret, mens 23 pct. af

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599

Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk

Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 8

kommunerne svarer, at eleverne modtager mellem 11 og 18 timers kollektiv vejledning. Det er kun i et mindre antal af de deltagende kommuner hvor elever på 8. årgang modtager mellem 2 og 5 timers kollektive vejledning.

Også på 9. årgang fylder den kollektive vejledning meget. Her svarer 43 pct. af kommunerne, at elever på 9. årgang modtager op til 10 timers kollektiv vejledning i løbet af skoleåret. Mens eleverne i 12 pct. af kommunerne modtager mellem 11 og 18 timers kollektiv vejledning på 9. årgang.

Samlet set giver det et billede af, at mere end 60 pct. af de deltagende kommuner tilbyder min. 10 timers kollektiv vejledning på både 8. og 9. årgang.

Dato: 12. januar 2024

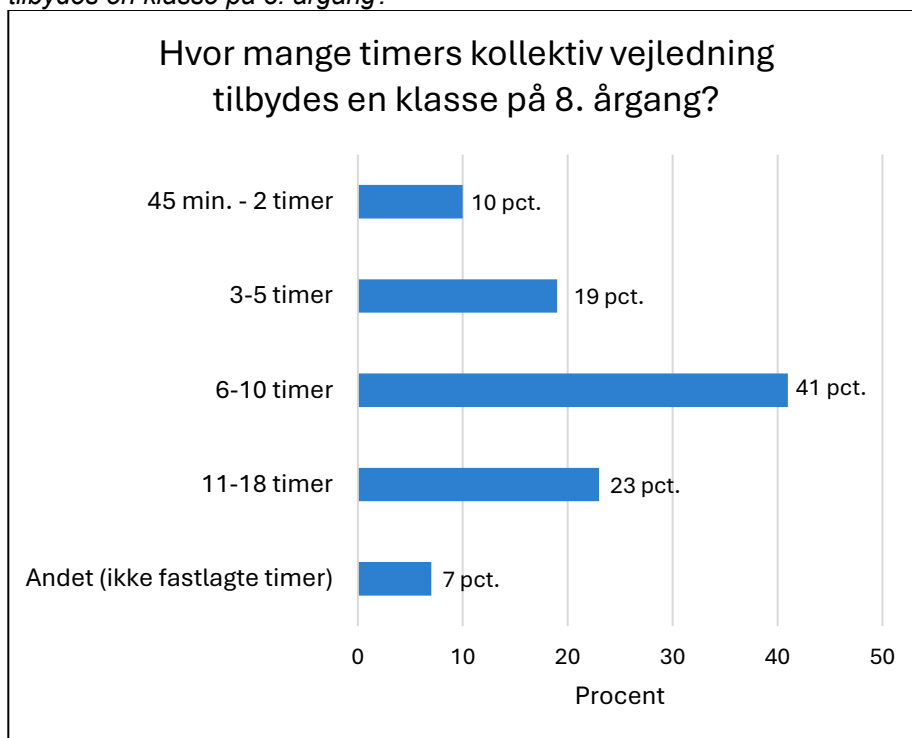
Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

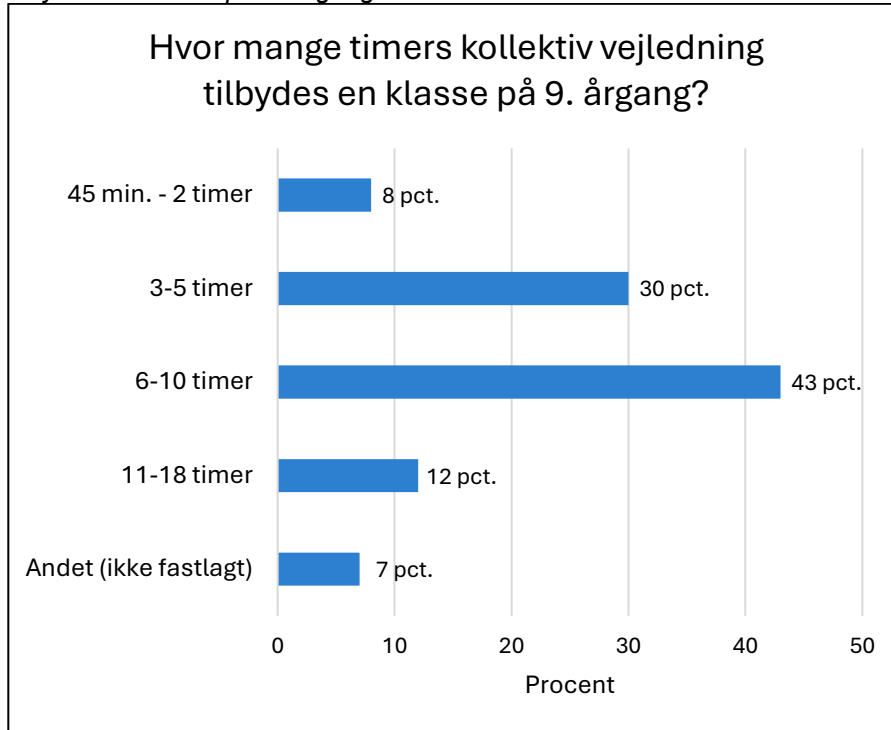
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 8

Figur 2: Resultater af spørgsmålet "Hvor mange timers kollektiv vejledning tilbydes en klasse på 8. årgang?"

Figur 3: Resultater af spørgsmålet "Hvor mange timers kollektiv vejledning tilbydes en klasse på 9. årgang?"

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 8

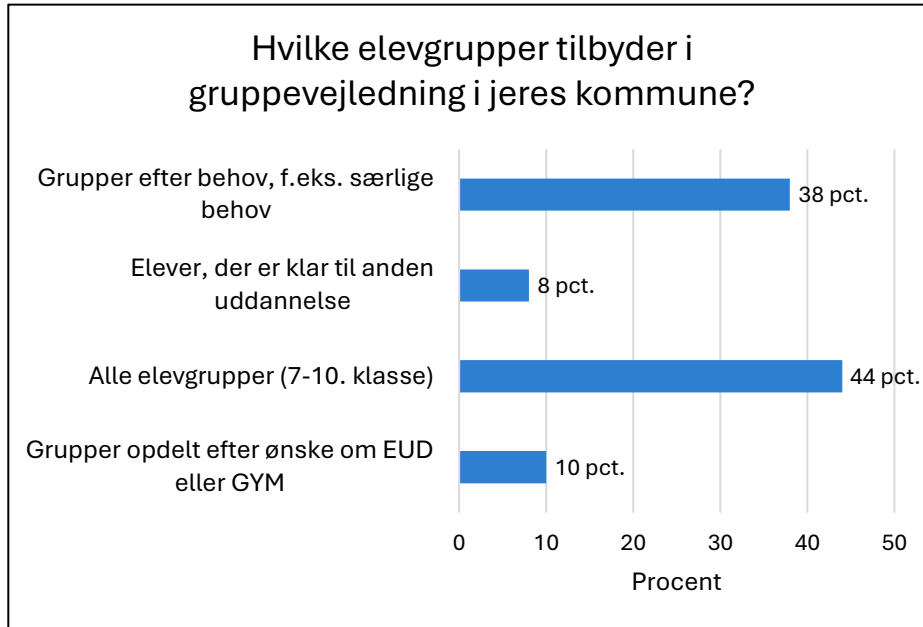
Mange kommuner tilbyder vejledning i mindre grupper

Gruppevejledning er vejledning i mindre grupper, hvor eleverne sammen med en vejleder og klassekammerater kan dele tanker om eget uddannelsesvalg og blive inspireret af hinanden. Gruppevejledning kan se forskellig ud afhængig af formål og facilitering på den enkelte skole og kommune.

I lidt over halvdelen af kommunerne er gruppevejledning et tilbud for alle elever i udskoling. Gruppevejledning indgår typisk som en del af den kollektive vejledning, hvor eleverne reflekterer over uddannelsesvalg i mindre grupper efter at være blevet præsenteret for uddannelsesmulighederne. Grupperne kan fx dannes på baggrund af retning ift. ungdomsuddannelse. 2 ud af 3 kommuner afsætter op til 10 timer om året til denne vejledningsform, hvilket svarer til billedet af den kollektive vejledning på 8. og 9. årgang.

I lidt under halvdelen af de kommuner der tilbyder gruppevejledning, er gruppevejledning rettet mod de elever, som tilbydes en særlig vejledningsindsats eller er klar til andre uddannelsesaktiviteter. For disse kommuner er det generelle billede, at der ikke afsættes et fast antal timer til gruppevejledning, men derimod afsættes tid efter behov.

Figur 4: Resultater af spørgsmålet "Hvilke elevgrupper tilbyder i gruppevejledning i jeres kommuner?"

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

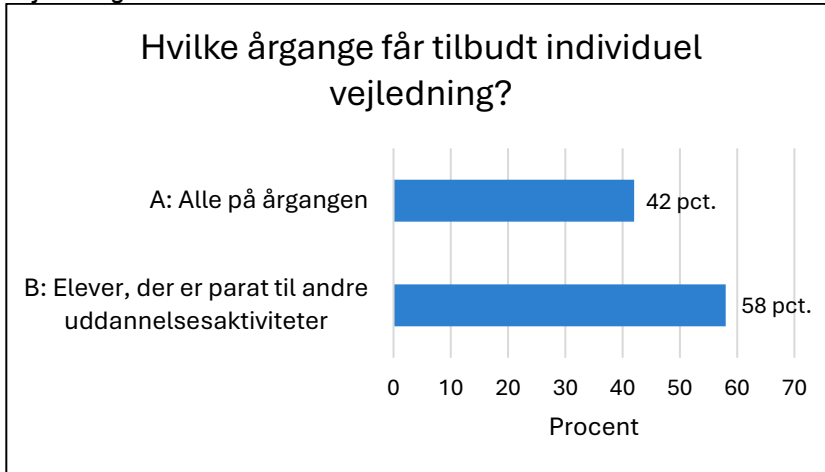
www.kl.dk
Side 5 af 8

Individuel vejledning

Alle skoler og kommuner tilbyder individuel vejledning til elever, der jf. lovgivningen vurderes at have behov for det. Individuel vejledning er en én-til-én samtale mellem elev og vejleder. Varigheden kan variere. Den individuelle vejledning kan være tilrettelagt i forbindelse med elevernes refleksioner om uddannelsesvalg f.eks. på baggrund af oplevelser i brobygning eller erhvervspraktik.

I mere end halvdelen af kommunerne tilbydes individuel vejledning til de elever, der jf. lovgivningen vurderes at have behov for det. Her tilbydes årligt mellem 4 og 5 timers individuel vejledning i udskoling. Resultatet af survey viser altså en klar prioritering i kommunerne af de elever, der har behov for en særlig vejledningsindsats. Dertil kommer, at der i 4 ud af 10 kommuner tilbydes individuel vejledning til *alle* elever i udskoling. Det indebærer også elever, der er vurderet klar til en ungdomsuddannelse. Her afsættes der årligt mellem 15 og 45 minutter pr. elev.

Figur 5: Resultater af spørgsmålet "Hvilke årgange får tilbudt individuel vejledning?"

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

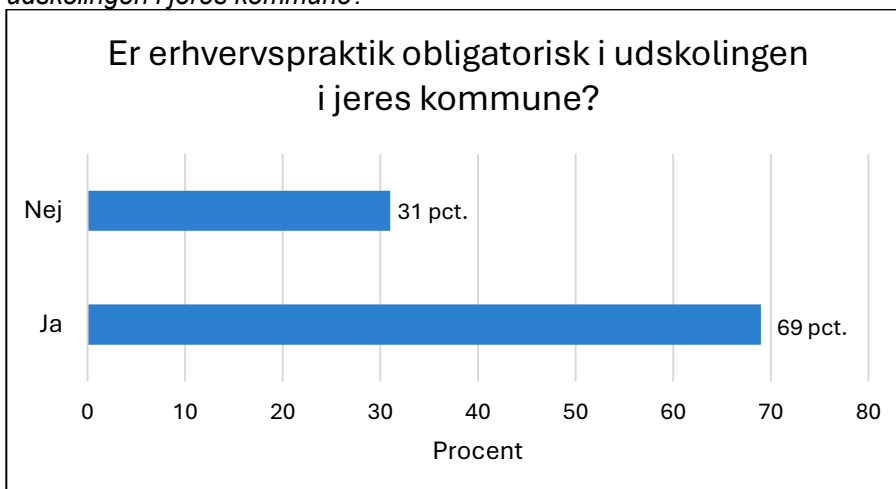
www.kl.dk
Side 6 af 8

Erhvervspraktik er obligatorisk i størstedelen af kommunerne

Erhvervspraktik er forlagt undervisning og foregår typisk på en virksomhed eller arbejdsplads i løbet af skoleåret. Her får eleverne mulighed for at gøre sig erfaringer med, hvordan det er at være på en arbejdsplads. På mange skoler er erhvervspraktik typisk organiseret som en fast uge i løbet af året, hvor alle elever i en klasse er i praktik. Eleverne har mulighed for selv at finde en arbejdsplads, som de vil i praktik hos, og ellers hjælper klassens lærere og vejlederen.

Resultaterne af survey viser, at erhvervspraktik er obligatorisk på enten 8. eller 9. årgang i 7 ud af 10 kommuner. I de resterende kommuner (3 ud af 10) er erhvervspraktikken et tilbud men ikke obligatorisk for alle elever.

Figur 6: Resultater af spørgsmålet "Er erhvervspraktik obligatorisk i udskoling i jeres kommune?"

Interviews af elever - ungefertællinger

I interviewene, der blev afviklet i efteråret 2023, indgik 9 grupper af elever fra 9. eller 10. årgang i følgende kommuner: Egedal, Slagelse, Vesthimmerland, Viborg og Horsens Kommune. Der deltog elever fra både ordinære klasser og erhvervsklasser i folkeskoler og på 10. klassecentre.

Nedenfor præsenteres budskaberne fra de udførte interviews fordelt på klassestrin og hhv. erhvervs- og ordinære klasser.

De ordinære 9. klasser

Eleverne i de ordinære 9. klasser var generelt tilfredse med den kollektive vejledning, brobygning og/eller erhvervspraktik. Eleverne gav udtryk for, at den kollektive vejledning bidrog til at gøre dem nysgerrige, samt at den havde udfordret dem på deres umiddelbare valg. De var positive over for brobygning og erhvervspraktik og italesatte det som afgørende for at give afklaring om deres uddannelsesvalg. Generelt var der stor tilfredshed med det at være i erhvervspraktik, også selvom praktikken var på et arbejdsområde, som de ikke forventer at komme til at arbejde inden for.

Tre gode råd fra elever i de ordinære 9. klasse

- Den kollektive vejledning skal variere mere fra stillesiddende undervisning – vejledningen skal indeholde spil og aktiviteter.
- Vejledningen skal have et helhedsblik – Hvordan har eleverne det uden for skolen?
- Vejledningen må godt udfordre og præsentere eleverne for mange forskellige uddannelser.

Erhvervslinjerne på 9. årgang

Eleverne på erhvervslinjerne er positive over for praktikken, der opleves som en pause i hverdagen og giver motivation ift. faktisk at møde op i skole og følge den ordinære undervisning de dage, hvor de ikke er i praktik. En stor del af eleverne giver udtryk for, at skiftet til erhvervslinjen har været positivt for deres sociale trivsel, da der i erhvervsklassen er flere, som de deler interesser med. Erhvervsklassen giver eleverne mulighed for at komme i praktik i forskellige virksomheder eller uddannelser og eleverne giver udtryk for, at de på baggrund af vejledning og erhvervspraktik føler sig rigtig godt klædt på til at træffe deres uddannelsesvalg.

To gode råd fra elever på erhvervslinjerne

- Den kollektive vejledning skal have flere fælles aktiviteter, der styrker fællesskabet i klassen.
- Vejlederen skal hjælpe med at overskue hele valgprocessen og give ro på. Det kan godt være stressende at vælge uddannelse.

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 8

Ordinær 10. klasse

Eleverne i 10. klasse var positive over for den måde vejledningen og de forberedende aktiviteter var tilrettelagt. Eleverne blev først tilbudt kollektiv vejledning, derefter erhvervspraktik og brobygning, efterfulgt af individuel vejledning og gruppevejledning. Eleverne oplevede en god progression i vejledningen, og at det gav plads til, at deres egne refleksioner kom med i løbet af skoleåret. Eleverne i 10. klasse gav også udtryk for, at de så erhvervspraktik og brobygning som værende afgørende for at kunne træffe et valg om uddannelse på et oplyst grundlag.

Et godt råd fra elever i de ordinære 10. klasser

- Undervisningen i grundskolen klæder ikke elever godt nok på til erhvervsuddannelser. Det er vejledningen og vejledningsaktiviteterne, som gør det.

Dato: 12. januar 2024

Sags ID: SAG-2023-04599
Dok. ID: 3409732

E-mail: JEFK@kl.dk
Direkte: 3370 3221

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 8